arXiv:math/9306203v1 [math.GR] 16 Jun 1993

Sur un generalisation del notion de producto libere amalgamate de gruppos

John R. Stallings

Introduction

In [**1**], io ha studite lo que occurre in le circumstantia que un gruppo G ha un subensemble P tal que tote elemento de G es representabile unicamente per un verbo reducite in P. Il eveni que tal G es multo como un producto libere.

Que occurre quando le representation per verbo reducite es unic solmente modulo le sorta de equivalentia que interveni in le theoria del productos libere amalgamate? In iste articulo, io determina le structura internal del subensemble P (io los appella "pregruppos"), e prova, sequente le methodo de van der Waerden, que su gruppo universal ha le proprietate desiderate. Multe interessante exemplos pote esser trovate; tote semble simile aliquanto al productos libere amalgamate; sed il es nulle simple maniera de construer los omne ex ordinari tal productos.

1. Definition e enunciation del theorema

1.1. Definition. Un *pregruppo* consiste de:

(a) Un ensemble P.
(b) Un elemento de P, denotate per 1.
(c) Un function $P \to P$, denotate per $x \mapsto x^{-1}$.
(d) Un subensemble D de $P \times P$.
(e) Un function $D \to P$, denotate per $(x, y) \mapsto xy$.

Tal que le cinque axiomes sequente sia ver:

(1) Pro tote $x \in P$ es que $(1, x)$, $(x, 1) \in D$ e que $1x = x1 = x$.
(2) Pro tote $x \in P$ es que (x, x^{-1}), $(x^{-1}, x) \in D$ e que $xx^{-1} = x^{-1}x = 1$.
(3) Pro tote $x, y \in P$, si $(x, y) \in D$, alora $(y^{-1}, x^{-1}) \in D$ e $(xy)^{-1} = y^{-1}x^{-1}$.
(4) Pro tote $x, y, z \in P$, si (x, y), $(y, z) \in D$, alora: $(x, yz) \in D$ si e solo si $(xy, z) \in D$, in qual caso, es que $x(yz) = (xy)z$.
(5) Pro tote $w, x, y, z \in P$, si (w, x), (x, y), $(y, z) \in D$, alora o $(w, xy) \in D$ o $(xy, z) \in D$.

Nos dice subinde que xy es *definite*, in loco de $(x, y) \in D$.

1.2. Definition. Sia P un pregruppo. Un *verbo* in P es un n-ena, pro alicun $n \geq 1$, de elementos de P, assi: $(x_1, \ldots, x_n)$. Le numero n es appellate le *longitude* del verbo. Il es possibile *reducer* le verbo $(x_1, \ldots, x_n)$, si, pro alicun i, il es $x_i x_{i+1}$ definite; alora $(x_1, \ldots, x_{i-1}, x_i x_{i+1}, x_{i+2}, \ldots, x_n)$ es appellate un de su *reductiones*. Le verbo es dicite esser reducite si nulle reduction existe; i.e., pro tote i, es que $(x_i, x_{i+1}) \notin D$. Tote verbo de longitude un es reducite.

Si $(x_1, \ldots, x_n)$, $(a_1, \ldots, a_{n-1})$ es verbos, e (conveninte que $a_0 = a_n = 1$) le productos $x_i a_i$, $a_{i-1}^{-1} x_i, a_{i-1}^{-1} x_i a_i$ es toto definite, alora nos defini le *interfoliation* de illo per isto, a esser:

$$(x_1, \ldots, x_n) \star (a_1, \ldots, a_{n-1}) = (y_1, \ldots, y_n)$$

que $y = a_{i-1}^{-1} x_i a_i$.

Nos provera:

(1) *Si X es reducite e le interfoliation $X \star A$ es definite, alora $X \star A$ es reducite.*

(2) *Le relation sur verbos reducite que $X \approx X \star A$ es un relation de equivalentia.*

Pro $a \in P$ e $X = (x_1, \ldots, x_n)$ un verbo reducite, defini $\lambda_a(X)$ assi:

Si ax_1 es non definite,

$$\lambda_a(X) = (a, x_1, \ldots, x_n).$$

Si ax_1 es definite sed $(ax_1)x_2$ non definite,

$$\lambda_a(X) = (ax_1, x_2, \ldots, x_n).$$

Si ax_1 e $(ax_1)x_2$ es definite,

$$\lambda_a(X) = ((ax_1)x_2, x_3, \ldots, x_n).$$

(3) *Si X es reducite, etiam es $\lambda_a(X)$.*

(4) *Si X es reducite e ab es definite, alora $\lambda_{ab}(X) \approx \lambda_a(\lambda_b(X))$, quo $\approx$ es definite in (2).*

(5) *Le pregruppo P pote esser incorporate in un gruppo universal $U(P)$, tal que tote elemento $g \in U(P)$ pote esser scribite como un producto*

$$g = x_1 x_2 \cdots x_n$$

quo $(x_1, \ldots, x_n)$ es un verbo reducite in P, e duo tal verbos reducite pro le mesme g es $\approx$ equivalente.

Le theorema (5) es le principal; le alteres es lemmas pro isto, in le maniera del prova per van der Waerden [**3**] pro un resultato simile in le contexto del productos libere. Illo ha le corollario que *tote pregruppo es continite fidelmente in su gruppo universal*. Existe multe exemplos de pregruppos, de que un dona le producto libere con amalgamation; un altere dona lo que nos ha denotate per $A_F \circlearrowleft \varphi$ [**2**]. E alteres existe plus estranie. Ante doner tal exemplos, nos provera le theorema.

2. Lemmas (1) (2) (3)

In iste section e le proxime, sia P un pregruppo fixe.

2.1. $(x^{-1})^{-1} = x$.

Prova: Applica axiomes (4), (2), e (1) al producto $xx^{-1}(x^{-1})^{-1}$. □

2.2. *Si ax es definite, alora $a^{-1}(ax)$ es definite, e $a^{-1}(ax) = x$. Dualmente, si xa es definite, etiam es $(xa)a^{-1}$, e $(xa)a^{-1} = x$.*

Prova: Par axioma (2), es que $a^{-1}a$ es definite e $= 1$. Dunque, per axiomas (4) e (1) es $a^{-1}(ax)$ definite e $= (a^{-1}a)x = x$. Le caso dual se prova mesmo. □

2.3. *Si xa e $a^{-1}y$ es definite, alora: xy es definite si e solo si $(xa)(a^{-1}y)$ es definite, in qual caso $xy = (xa)(a^{-1}y)$.*

Prova: Applica axioma (4) e 2.2 al producto de $x, a, (a^{-1}y)$. □

2.4. *Si xa e $a^{-1}y$ es definite, alora (x, y, z) es un reducite verbo si e solo si $(xa, a^{-1}y, z)$ es reducite. Dualmente, (z, x, y) es reducite si e solo si $(z, xa, a^{-1}y)$ es reducite.*

Prova Nos debe monstrar que si (x, y, z) es reducite, alora $(a^{-1}y)z$ es non definite. Suppone que $(a^{-1}y)z$ es definite e considera $\{x, a, a^{-1}y, z\}$. Alora, per axioma (5) (e 2.2 e 2.1, per provar que $a(a^{-1}y)$ es definite), o $x(a(a^{-1}y))$ es definite o $(a(a^{-1}y))z$ es definite. Perque $a(a^{-1}y) = y$, in ambe casos (x, y, z) es non reducite. Dunque, $(a^{-1}y)z$ es non definite si (x, y, z) es reducite; per 2.3, es $(xa)(a^{-1}y)$ anque non definite; ita es $(xa, a^{-1}y, z)$ reducite.: Le converso e le dual se prova mesmo. □

On pote provar que axiomas (1) – (4) con 2.4 implica axioma (5). Dunque, perque axiomas (1) – (4) es rationabile e natural, il necessita axioma (5) pro nostre investigation.

2.5. *Si (x, y) es un verbo reducite, e si xa, $a^{-1}y$, yb es definite, alora $(a^{-1}y)b$ es definite.*

Prova: Si non, per 2.3 es $(xa, a^{-1}y, b)$ reducite. Dunque, per 2.4, es (x, y, b) reducite, in contradiction con yb esser definite. □

2.6. *Si* (x, y) *es un verbo reducite, si* xa, $a^{-1}y$, $(xa)b$, $b^{-1}(a^{-1}y)$ *es definite, alora* ab *es definite.*

Prova: Per 2.3 bis, $((xa)b)(b^{-1}(a^{-1}y))$ es non definite. Applica axioma (5) pro $\{x^{-1}, xa, b, b^{-1}(a^{-1}y)\}$; le consecutive productos es definite per 2.2; le producto del ultime trina es non definite. Dunque per axioma (5), le producto del prima trina es definite. Per axioma (4) es $x^{-1}((xa)b) = (x^{-1}(xa))b = ab$, per 2.2, definite. □

2.7. Lemma (1). *Sia* $X = (x_1, \ldots, x_n)$ *un verbo reducite, e* $A = (a_1, \ldots, a_{n-1})$ *un verbo. Conveni que* $a_0 = a_n = 1$. *Suppone que* $x_i a_i$ *e* $a_{i-1}^{-1} x_i$ *es definite. Alora* $(a_{i-1}^{-1} x_i) a_i$ *es definite, e* $Y = X \star A = (x_1 a_1, a_1^{-1} x_2 a_2, \ldots, a_{n-1}^{-1} x_n)$ *es reducite.*

Prova: Applica 2.4 e 2.5 al subverbos de X; 2.5 monstra que $(a_{i-1}^{-1} x_i) a_i$ es definite. A fortia de axioma (4), nos pote omitter le parentheses. 2.4 monstra que $X \star A$ es reducite. □

2.8. Definition. Per R_n o $R_n(P)$, nos denota le ensemble del verbos reducite de P del longitude n. Per P^{n-1}, nos denote le ensemble de tote verbos de P del longitude $n-1$. Si $A = (a_1, \ldots, a_{n-1})$ e $B = (b_1, \ldots, b_{n-1}) \in P^{n-1}$, e si $a_i b_i$ es definite pro tote i, alora nos denota per AB le verbo $(a_1 b_1, \ldots, a_{n-1} b_{n-1})$.

2.9. *Si* $X \in R^n$, $A, B \in P^{n-1}$, *e si* $X \star A$ *e* $(X \star A) \star B$ *pote esser definite, alora* AB *pote esser definite, e pois*

$$(X \star A) \star B = X \star (AB)$$

Prova: Applica 2.6 al subverbos de X. Isto monstra que AB pote esser definite. Axiomas (4) e (3) monstra que $(X \star A) \star B = X \star (AB)$. □

2.10. Definition. Le relation $\approx$ sur R_n es definite assi:

$$(x_1, \ldots, x_n) \approx (y_1, \ldots, y_n)$$

si e solo si existe $(a_1, \ldots, a_{n-1}) \in P^{n-1}$ tal que cata $x_i a_i$ e $a_{i-1}^{-1} x_i$ es definite, e $y_i = a_{i-1}^{-1} x_i a_i$. I.e., $X \approx Y$ si e solo si existe A tal que $Y = X \star A$.

2.11. Lemma (2). *Le relation* $\approx$ *es un relation de equivalentia sur* R_n.

Prova: Si $I = (1, \ldots, 1)$, alora $X = X \star I$, ita $X \approx X$. Si $A = (a_1, \ldots, a_{n-1})$ sia $A^{-1} = (a_1^{-1}, \ldots, a_{n-1}^{-1})$; alora, $Y = X \star A$ si e solo si $X = Y \star A^{-1}$; dunque, si $X \approx Y$, alora $Y \approx X$. Si $Y = X \star A$ e $Z = Y \star B$, alora per 2.9, es AB definabile e $Z = X \star (AB)$; dunque, si $X \approx Y$ e $Y \approx Z$, alora $X \approx Z$. □

2.12. Definition. Per R o $R(P)$, nos denota le reunion de tote R_n, pro $n = 1, 2, 3, \ldots$. Pro cata $a \in P$ e cata $X \in R$, nos defini un verbo $\lambda_a(X)$ como seque:

Sia $X = (x_1, x_2, x_3, \ldots)$.

(1) Si (a, x_1) es reducite, alora

$$\lambda_a(X) = (a, x_1, x_2, \ldots).$$

(2) Si ax_1 es definite sed (ax_1, x_2) reducite, alora

$$\lambda_a(X) = (ax_1, x_2, x_3, \ldots).$$

(3) Si ax_1 e $(ax_1)x_2$ es definite, alora

$$\lambda_a(X) = ((ax_1)x_2, x_3, \ldots).$$

In caso (2) nos includa, como caso degenerate, le possibilitate que X ha longituda un, quando ax_1 es definite.

2.13. Lemma (3). *Si X es reducite, alora $\lambda_a(X)$ es reducite.*

Prova: Isto es obvie in le casos (1) e (2). In caso (3), quo ax_1, $(ax_1)x_2$ es definite, sed x_1x_2 e x_2x_3 non definite, nos debe provar que $((ax_1)x_2)x_3$ es non definite. Considera $\{x_1, x_1^{-1}a^{-1}, (ax_1)x_2, x_3\}$ e lo applica axioma (5); isto es possibile si $((ax_1)x_2)x_3$ es definite; mais axioma (5) implicarea alora que o x_1x_2 o x_2x_3 es definite, in contradiction con X esser reducite. □

3. Lemma (4)

Hic nos prova

3.1. Lemma (4). *Si X es reducite e ab es definite, alora $\lambda_{ab}(X) \approx \lambda_a(\lambda_b(X))$.*

Prova: Le prova consiste de spectar le varie casos. Sia $X = (x_1, \ldots, x_n)$.

Caso 1: Es bx_1 non definite. Alora,

$$\lambda_b(X) = (b, x_1, \ldots, x_n).$$

Subcaso 1_1: Es $(ab)x_1$ non definite. Pro applicar λ_a nos nos trove in caso 2.12(2); dunque

$$\lambda_a(\lambda_b(X)) = (ab, x_1, \ldots, x_n) = \lambda_{ab}(X).$$

Subcaso 1_2: Es $(ab)x_1$ definite. Alora, pro applicar λ_a a λ_b nos nos trova in caso 2.12(3); dunque

$$\lambda_a(\lambda_b(X)) = ((ab)x_1, x_2, \ldots, x_n).$$

Il seque que $((ab)x_1)x_2$ es non definite; ita, pro applicar λ_{ab} a X nos nos trova in caso 2.12(2); dunque

$$\lambda_{ab}(X) = ((ab)x_1, x_2, \ldots, x_n) = \lambda_a(\lambda_b(X)).$$

Caso 2: Es bx_1 definite sed $(bx_1)x_2$ non definite. Alora,

$$\lambda_b(X) = (bx_1, x_2, \ldots, x_n).$$

Subcaso 2_1: Es $a(bx_1)$ non definite. Alora, (a, bx_1) es reducite; dunque $(ab, b^{-1}(bx_1)) = (ab, x_1)$ es redu;cite. In iste caso,

$$\lambda_a(\lambda_b(X)) = (a, bx_1, x_2, \ldots, x_n),$$
$$\lambda_{ab}(X) = (ab, x_1, x_2, \ldots, x_n).$$

Dunque, $\lambda_{ab}(X) = (\lambda_a(\lambda_b(X))) \star (b, 1, \ldots, 1)$.

Subcaso 2_2: Es $(a(bx_1)$ definite. Alora, anque $(ab)x_1$ es definite e $= a(bx_1)$. Si $(abx_1)x_2$ es non definite, alora

$$\lambda_{ab}(X) = \lambda_a(\lambda_b(X)) = (abx_1, x_2, \ldots, x_n).$$

Si $(abx_1)x_2$ es definite, alora

$$\lambda_{ab}(X) = \lambda_a(\lambda_b(X)) = ((abx_1)x_2, x_3, \ldots, x_n).$$

Caso 3: Es bx_1 e $(bx_1)x_2$ definite. Alora,

$$\lambda_b(X) = ((bx_1)x_2, x_3, \ldots, x_n).$$

Subcaso 3_1: Es $a(bx_1)$ non definite. Alora, $(ab)x_1$ es non definite, e

$$\lambda_{ab}(x_1, \ldots, x_n) = (ab, x_1, \ldots, x_n) \approx (a, bx_1, x_2, \ldots, x_n).$$

Ita, $(bx_1)x_2$ es non definite. In altere verbos, iste subcaso non occurre jammais.

Subcaso 3_2: Es $a(bx_1)$ definite. Alora, $(ab)x_1$ es definite e $= a(bx_1)$.

Subsubcaso 3_{2_1}: Es $(abx_1)x_2$ non definite. Alora $a((bx_1)x_2)$ es non definite. Dunque:

$$\lambda_{ab}(X) = (abx_1, x_2, \ldots, x_n),$$
$$\lambda_a(\lambda_b(X)) = (a, (bx_1)x_2, x_3, \ldots, x_n).$$

Ita

$$\lambda_{ab}(X) = (\lambda_a(\lambda_b(X))) \star (bx_1, 1, \ldots, 1).$$

Subssubcaso 3_{2_2}: Es $(abx_1)x_2$ definite. Alora $(a(bx_1))x_2 = a((bx_1)x_2)$ es definite, e

$$\lambda_{ab}(X) = ((abx_1)x_2, x_3, \ldots, x_n).$$

Dunque, $((abx_1)x_2)x_3$ es non definite; ita,

$$\lambda_a(\lambda_b(X)) = ((abx_1)x_2, x_3, \ldots, x_n) = \lambda_{ab}(X).$$

Isto exhauri tote le casos possibiles, ita prova 3.1. □

4. Le Theorema Principal

Pro un pregruppo P, nos ha $R(P)$, le ensemble de tote reducite verbos in P, sur le qual nos ha le relation de equivalentia $\approx$. Per $\widetilde{R}(P)$, nos denota le ensemble del classes de $\approx$ equivalentia.

4.1. *Pro tote $a \in P$, le function $\lambda_a : R(P) \to R(P)$ induce un function, anque denotate λ_a, $\widetilde{R}(P) \to \widetilde{R}(P)$.*

Prova: Nos debe monstrar que, si $Y = X \star B$, alora $\lambda_a(X) \approx \lambda_a(Y)$. Sia $X = (x_1, \ldots, x_n)$ e $B = (b_1 \ldots, b_{n-1})$. Le tres casos es como seque:

(1) ax_1 es non definite. Sia $B' = (1, b_1, \ldots, b_{n-1})$. In iste caso, $\lambda_a(Y) = (\lambda_a(X)) \star B'$.

(2) ax_1 es definite sed $(ax_1)x_2$ non definite. In iste caso, $\lambda_a(Y) = (\lambda_a(X)) \star B$.

(3) ax_1 e $(ax_1)x_2$ es ambes definite. Sia $B'' = (b_2, \ldots, b_{n-1})$. In iste caso, $\lambda_a(Y) = (\lambda_a(X)) \star B''$.

In cata caso, le verbo $\lambda_a(X)$ es determinate; le expression al latere dextre del formula determina un verbo reducite; examine de iste verbo determina $\lambda_a(Y)$. Per exemplo, in caso (3),

$$\begin{aligned}
\lambda_a(X) &= ((ax_1)x_2, x_3, \ldots, x_n) \\
\lambda_a(X) \star B'' &= ((ax_1)x_2b_2, b_2^{-1}x_3b_3, \ldots, b_{n-1}^{-1}x_n) \\
&= ((ax_1b_1)b_1^{-1}x_2b_2, \ldots, b_{n-1}x_n) \\
&= ((ay_1)y_2, \ldots, y_n) \\
&= \lambda_a(Y).
\end{aligned}$$

Le producto triple $(ax_1)x_2b_2$ es definite, per le dual de 2.5, perque (x_2, x_3) es reducite, x_2b_2 e $b_2^{-1}x_3$ es definite, e $(ax_1)x_2$ es definite. Mesmo es ax_1b_1 definite.

Le detalios del altere casos es plus facile. □

4.2. Definition. Sia P, Q duo pregruppos. Un function $\varphi : P \to Q$ es appellate un *morphismo* de pregruppos si, pro tote $x, y \in P$ tal que xy es definite, es que $\varphi(x)\varphi(y)$ es definite, e que $\varphi(xy) = \varphi(x)\varphi(y)$.

La classe de pregruppos con lor morphismos constitue un categoria continente le categoria de gruppos e homomorphismos. Il existe, per nonsenso abstracte, un functor co-adjuncte al functor de inclusion. Isto dona le *gruppo universal* $U(P)$ de un pregruppo. I.e., $U(P)$ es un gruppo, e ha un morphismo specific $\iota : P \to U(P)$, tal que, pro tote gruppo G e tote morphismo $\varphi : P \to G$, il existe un homomorphismo unic $\psi : U(P) \to G$ tal que $\varphi = \psi \circ \iota$.

4.3. *Sia S le gruppo de permutationes de $\widetilde{R}(P)$. Alora λ es un morphismo de P in S.*

Prova: Perque λ_1 es le function identic de $\widetilde{R}(P)$ in se, e que $\lambda_x \circ \lambda_{x^{-1}} = \lambda_{x^{-1}} \circ \lambda_x = \lambda_1$, per 3.1, tote λ_x pertine a S. Anque, 3.1 pote esser interpretate como dicer λ esser un morphismo. □

4.4. Per le proprietate universal, λ extende unicamente a un homomorphismo, anque denotate λ, de $U(P)$ in S. Nos denota le valor de λ sur $g \in U(P)$, per $\lambda_g : \widetilde{R}(P) \to \widetilde{R}(P)$.

Perque $\iota(P)$ genera $U(P)$, cata $g \in U(P)$ pote esser scribite como $g = \iota(x_1)\iota(x_2)\cdots\iota(x_n)$, quo $(x_1, x_2, \ldots, x_n)$ es un verbo in P. Post applicar reductiones a iste verbo, nos obtene un verbo reducite $(x_1, \ldots, x_n)$ tal que $g = \iota(x_1)\iota(x_2)\cdots\iota(x_n)$. Nos denota per $\wedge$, le verbo (1) de longitude un. Nos ha le formula:

$$\lambda_g([\wedge]) = \lambda_{x_1}(\lambda_{x_2}(\cdots(\lambda_{x_n}([\wedge]))\cdots)) = [(x_1, x_2, \ldots, x_n)],$$

quo [ ] denota le classe de $\approx$ equivalentia. Tote application de un λ_{x_i} hic se trova in le caso 2.12(1).

In iste maniera g determina per se le classe del verbos reducite que representa g. Dunque:

4.5. Theorema. *Si P es un pregruppo, alora tote elemento $g \in U(P)$, le gruppo universal de P, pote esser representate como producto $x_1x_2\cdots x_n$ de un verbo reducite in P, $(x_1, \ldots, x_n)$. Duo tel verbos reducite representa le mesme elemento de $U(P)$, si et solo si illos es $\approx$ equivalente.* (Hic nos ha identificate $x \in P$ con $\iota(x) \in U(P)$, pro simplificar le notation.)

Prova: Nos ha jam provate le "solo si". Le "si" es le computation trivial que, si $g = x_1x_2\cdots x_n$, alora $g = (x_1a_1)(a_1^{-1}x_2a_2)\cdots(a_{n-1}^{-1}x_n)$. □

4.6. Corollario. *Un pregruppo P es continite fidelmente in su gruppo universal $U(P)$.*

Prova: Isto vole dicer que le morphismo specific $\iota : P \to U(P)$ es injective. Isto seque del theorema, perque nulle verbo de longitude un non es equivalente a nulle altere verbo. □

5. Exemplos

5.1. Le plus standard exemplo de un pregruppo es facite de tres gruppos A, B, C e de duo monomorphismos $\varphi : C \to A$, $\psi : C \to B$. Identifica $\varphi(C)$ con $\psi(C)$; alora $A \cap B = C$. Sia $P = A \cup B$. Le 1 e le inverso es obvie; le producto es definite pro duo elementos x, y si e solo si le duo pertine a un singule del A o B. Le axiomas (1) usque (4) es clarmente satisfacte. Pro axioma (5), il frange in casos simple facile a verificar. Le gruppo universal es le producto libere con amalgamation $A *_C B$.

5.2. Ecce un caso simile sed plus general. Un *arbore de gruppos* consista de:

(a) Un ensemble I, partialmente ordinate per $<$, con elemento minime, tal que pro tote $i, j, k \in I$, si $i < k$ e $j < k$, alora o $i \leq j$ o $j \leq i$. (Tal ensemble ordinate es un sorta de arbore abstracte.)

(b) Un classe de gruppos $\{G_i\}$ indicate per $i \in I$.

(c) Per tote $i, j \in I$, si $i < j$, un monomorphismo $\phi_{ij} : G_i \to G_j$; tal que, per tote $i, j, k \in I$, si $i < j < k$, alora $\phi_{jk} \circ \phi_{ij} = \phi_{ik} : G_i \to G_k$.

Nos pote construer, como supra, le reunion P de tote $\{G_i\}$, identificante $x \in G_i$ con $\phi_{ij}(x) \in G_j$. Le lector pote verifica que, a fortia del proprietates de arbore, con le obvie operationes, P es un pregruppo. Le gruppos universal de tal progruppos include tote ordinari productos libere con amalgamation de multe factores.

5.3. Considera un producto libere amalgamate $A *_C B$. Sia P le subensemble de tote elementos que pote esser scribite bab', pro alicun $b, b' \in B$, $a \in A$; dunque, P contine A e B e aliquanto plus. Dice que la producto xy de duo elementos $x, y \in P$ es definite, quando $xy \in P$. Usante le structura (per verbos reducite in $A \cup B$, etc.) de $A *_C B$, nos pote provar que P es un pregruppo. Le gruppo universal de P es etiam $A *_C B$; mais le structura de $A *_C B$ per verbos in P es differente de illo per verbos in $A \cup B$.

5.4. Considera un gruppo G con subgruppo H. Sia P le ensemble G, sed defini multiplication de x e y si e solo si al minus un de $\{x, y, xy\}$ pertine a H. Isto es un pregruppo, e su gruppo universal es non troppo simile a un producto libere amalgamate.

5.5. Sia G un gruppo, H un subgruppo, e $\varphi : H \to G$ un monomorphismo. Construe quatro ensembles,

$$G,\ x^{-1}G,\ Gx,\ x^{-1}Gx.$$

Identifica $h \in H \subset G$, con $x^{-1}\varphi(h)x \in x^{-1}Gx$. Defini multiplication inter G e G, G e Gx, $x^{-1}G$ e G, $x^{-1}G$ e Gx, Gx e $x^{-1}G$, Gx e $x^{-1}Gx$, $x^{-1}Gx$ e $x^{-1}G$, $x^{-1}Gx$ e $x^{-1}Gx$, per cancellation de xx^{-1} e multiplication in G. Per le formulas:

$$hx^{-1} = x^{-1}\varphi(h)$$
$$xh = \varphi(h)x,$$

que seque del identification de H con $x^{-1}\varphi(H)x$, multiplication es defini in tote caso quando un factor pertina a H. Iste monstruositate es un pregruppo, le gruppo universal de que es appellate $G_H \circlearrowleft \varphi$.

Referentias

[**1**]. J. Stallings, "A remark about the description of free products of groups", Proc. Cambridge Philos. Soc. **62** (1966), 129–134.

[**2**]. J. Stallings, "On the theory of ends of groups", (a parer).

[**3**]. B.L. van der Waerden."Free products of groups", Amer. J. Math. **70** (1948), 527–528.

* * * * * * * * * * * *

Universitate de California
Berkeley
februario 1968

Vinti-cinque annos retro, io ha scribite iste articulo. Es in le lingua international "Interlingua", como describite in le libro del IALA (*Interlingua*, 1951, Storm Publishers, New York), que io ha emite in Telegraph Avenue in le anno ante. Interlingua es descendite de "Latino sine Flexione" que era usate per G. Peano in su scripturas mathematic.

Sub le arbores del Cañon del Fragas, io habeva contemplate le problema de Serre si un gruppo sin torsion que contine un subgruppo libere de indice finite esserea libere. Isto fructava in mi opera sur le fines del gruppos (*Group Theory and Three-Dimensional Manifolds*, 1971, Yale University Press). Le notion de pre-gruppo era parte de isto. Era presagite in opera de R. Baer sur le lege associative (Amer. J. Math., 1949–50). Le duo exemplos principal, $A *_C B$ e $G_H \circlearrowleft \varphi$, es debite, respectivemente, a Schreier (Hamburg. Abh., 1927) e a Higman-Neumann-Neumann (J. London Math. Soc., 1949).

* * * * * * * * * * * *

John R. Stallings
e-posta: `stall@math.berkeley.edu`

Universitate de California
Berkeley
junio 1993